

РЕШЕНИЕ

№ 234

гр. Варна, 14.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, III СЪСТАВ, в публично заседание на седемнадесети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Радослав Кр. С.

Членове: Дарина Ст. Маркова
Даниела Д. Томова

при участието на секретаря Ели К. Т.а
като разгледа докладваното от Даниела Д. Томова Въззивно търговско дело № 20223001000177 по описа за 2022 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството по делото е по реда на чл.258 и сл. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба вх. №260123/09.02.2022г. по описа на ТОС на ответника „Застрахователно дружество Евроинс“ АД, ЕИК 121265113, със седалище град София, подадена чрез пълномощник юрисконсулт Й.С., срещу решение №260000/13.01.2022г. на Окръжен съд - Търговище (ТОС), постановено по т.д. №15/2021г. по описа на ТОС

С обжалваното решение ответното дружество – жалбоподател ЗД „ЕВРОИНС“ АД е осъдено да заплати на ищцата К. ДЖ. Х., ЕГН *****, от с. з. С., общ. П., обл. Търговище, обезщетения за обезвреда на вредите, причинени й вследствие на ПТП, настъпило 19.12.2019г. около 13.40 ч., на път III 2002, км. 32+764, на стеснен участък от пътя /мост/, по вина на водача на л.а. „Мазда“, рег. № Т 7958 КТ, М. М. М.ов, застрахован по договор за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, сключен с ответното дружество по полица № 07119002563464, със срок на покритие от 05.09.2019 до 04.09.2020 год., в размери съответно 70 000 лева – за неимуществените вреди, 1 400 лева – за имуществените вреди, ведно със

законната лихва върху сумите, считано от 15.01.2020 г. до окончателно им плащане, на основание чл. 432, ал. 1 от КЗ във връзка с чл. 45 от ЗЗД и чл. 429, ал. 3 КЗ. В съответствие с това е разпределена отговорността за разносните по делото, като в тази му част решението е изменено с определение №260036/02.03.2022г. Решението е постановено при участието на трето лице – помагач на страната на ответника ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО „ОЗК - ЗАСТРАХОВАНЕ” АД, ЕИК 121265177, със седалище град София.

Основните оплаквания във въззивната жалба са за незаконосъобразност и неправилност на решението. Оспорва се като неправилен извода на първоинстанционния съд, че ответното застрахователно дружество ЗД „ЕВРОИНС” АД е отговорно за обезщетяване на вредите на пострадалата ищца като се твърди, че по делото не е установено по несъмнен начин принос от страна на застрахования при това дружество водач на л.а. „Мазда” за настъпване на катастрофата. Като предлага собствен анализ на събраните по делото доказателства и заключението на изслушаната по делото съдебна автотехническа експертиза, жалбоподателят счита, че основна причина за настъпване на пътния инцидент са извършените от водача на другото превозно средство С. Я. Р. нарушения на правилата за движение. Поради това, според жалбоподателя, отговорността за обезвреда на причинените при това ПТП вреди е на застрахователя „ОЗК Застраховане” АД, спрямо когото ищцата е предявила същите иски (отделени за разглеждане в производство по т.д. №57/2021 г.на ТОС), а не на ответното дружество. Обосновани са и оплаквания за неправилно приложение на материалния закон – чл. 52, ал. 2 ЗЗД, допуснато при определяне на размера на обезщетението за неимуществени вреди, който според жалбоподателя е прекомерно завишен, и за необоснованост на извода за липса на съпричиняване на вредоносния резултат от увреденото лице - чл.51, ал.2 ЗЗД. Поддържа се и направеното още с отговора на исковата молба оспорване на иска за имуществените вреди като се твърди, че разходът за имплант в размер на 1400 лева не е направен от ищцата, поради което тя не може да иска неговото възстановяване. Изразява се и несъгласие с определената начална дата, от която се дължи присъдената законна лихва върху главницата, като се твърди, че лихвата за забава следва да бъде начислявана след изтичане на рекламационните срокове - в случая от отказа на ответното дружество за изплащане на обезщетение на 15.04.2020г., а

не от датата на получаване на уведомлението, както неправилно е приел първоинстанционния съд. При тези основни оплаквания въззивникът ЗД „ЕВРОИНС” АД моли за отмяна на решението и отхвърляне на предявените искове. Моли в съответствие с това решението да бъде изменено и в частта му за разноските като му се присъдят изцяло разноските по делото.

В подадения писмен отговор вх. №260231/14.03.2022г. въззиваемият ищец чрез пълномощника си по делото адвокат П.К., САК, оспорва въззивната жалба като необоснована и неоснователна. Като прави собствен анализ на събраните по делото доказателства и заключенията на изслушаните по делото експертизи, обосновава становище, че процесното пътно-транспортно произшествие е настъпило при условията на съизвършителство от страна и на двамата водачи, поради което за вредите, нанесени на пострадалото лице отговарят солидарно и двамата застрахователи по Гражданска отговорност на всеки от водачите. Според въззиваемата първоинстанционният съд е отчел задълбочено всички обстоятелства, релевантни към определянето на размер на обезщетение, оценявайки цялата съвкупност от негативни последици, в тяхната дълбочина, обем и продължителност, като правилно и обосновано е приел за недоказано възражението на ответната страна за наличие на съпричинително поведение. Възражението относно имуществените вреди счита, от една страна за преклудирано, тъй като се прави едва във въззивната жалба, а от друга и неоснователно с оглед установения по делото факт, че закупената метална остеосинтеза е била необходима за проведеното лечение, като за направата на този разход е без значение кой е бил приносителят и/или вносителят на сумата. Оспорва и аргументите на въззивника по отношение началния момент на присъдената лихва за забава като счита, че натоварването на пострадалото лице с тежестта да представя документи, с които не е разполагало, представлява възможност за застрахователя формално да отлага или отказва да се произнесе по отправената претенция и да представи това като ненастъпило изпадане в забава. Моли обжалваното решение да бъде потвърдено от въззивния съд.

Становище по въззивната жалба е представило и третото лице –помагач ЗАД „ОЗК - ЗАСТРАХОВАНЕ” АД. Оспорва като неправилно оплакването на въззивника, че не е установено по делото по несъмнен начин приноса на застрахования при него водач за настъпване на процесното ПТП като твърди,

че събраните по делото доказателства дават достатъчно основание да се приеме, че именно неспазването на правилата относно предимството от страна на водача на л.а. „Мазда 626” М. М.ов и високата скорост, с която се е движил, са довели до настъпването на процесното ПТП. Подкрепя оплакванията относно необоснованото и неправилно отхвърляне на възражението за съпричиняване на вредите от страна на пострадалата, както и по отношение на началния момент, от който следва да се присъди лихвата за забава.

В проведеното от въззивния съд открито съдебно заседание, в което е даден ход по същество, страните не са взели участие.

С молба, подадена преди съдебното заседание чрез процесуален представител въззивникът ЗД „ЕВРОИНС” АД заявява, че поддържа подадената жалба и моли за нейното уважаване. Претендира и присъждане на съдебно-деловодни разноски по списък, инкорпориран в самата молба.

Молба е подал и пълномощникът на въззиваемата ищца К. Х., в която като поддържа становището си за неоснователност на въззивната жалба моли за потвърждаване на обжалваното с нея решение. Претендира присъждане на разноски като представя списък по чл.80 от ГПК.

Подпомагащата ответника страна ЗАД „ОЗК - ЗАСТРАХОВАНЕ” АД чрез подадена от пълномощникът ѝ адвокат Р. Ангелов молба заявява, че поддържа становището си по въззивната жалба. Моли за присъждане на разноски като прилага списък по чл.80 от ГПК. Доводите на страната са развити подробно в представена писмена защита.

За да се произнесе по същество на предявената въззивна жалба, съдът взе предвид следното от фактическа и правна страна:

Предмет на предявените главни иски е претендираното право на ищцата К. ДЖ. Х., ЕГН *****, от с. з. С., общ. П., обл. Търговище, като трето увредено лице, да получи пряко от ответното застрахователно дружество „Застрахователно дружество Евроинс” АД, ЕИК 121265113, гр. София обезщетение за причинените му неимуществени вреди, вследствие на ПТП, настъпило на 19.12.2019г. около 13.40 ч., на път III 2002, км. 32+764, на стеснен участък от пътя /мост/, по вина на водача на л.а. „Мазда 626” с рег. №

Т 7958 КТ, М. М. М.ов. Обезщетението за претърпените неимуществени вреди е претендирано в размер на 90 000 лева. Имуществените вреди са оценени в общ размер на 1 400 лева.

Обезщетенията са претендирани ведно със законната лихва от 26.12.2019г. – дата, следваща изтичането на 7-дневния срок по чл.430, ал.1 КЗ за уведомяване на застрахователя от страна на застрахования, до окончателното им плащане.

Така предявените искиове намират своето правно основание в чл.432, ал.1 КЗ, във вр. с чл.45 и чл.52 от ЗЗД, съответно чл.429, ал.3, във вр. с ал.2, т.2 от КЗ и чл.86, ал.1, във вр. с чл.84, ал.3 ЗЗД.

Фактическата обстановка около настъпилото пътно произшествие е правилно установена в хода на първоинстанционното производство и по същата не се повдига спор между страните. Установено е, че ПТП е настъпило на 19.12.2019г. ок. 13,30ч. на път III 2002 км 32+764, на стеснен участък от пътя – мост над река Черни Лом, където са се сблъскали челно микробус „Фолксваген Крафтер” с рег. № Т 9013 ТН, управляван от водача С. Я. Р., и лек автомобил „Мазда 626” с рег. № Т 7958 КТ, управляван от водача М. М. М.ов. В този период пътният участък е бил в ремонт, което било надлежно сигнализирано със съответни пътни знаци - предупредителен пътен знак за опасност „А23“ - „Участък от пътя в ремонт“ и знак В26, въвеждащ забрана за движение със скорост, по-висока от означената на него скорост от 60км/ч, поставени и от двете страни на моста (на разстояния от 2,5км преди моста откъм гр.П., съотв. 2,7км откъм с. 3.). По самия мост пътното платно се стеснявало с един метър, което възпрепятствало нормалното разминаване на превозни средства по него. В посока с. 3. преди моста бил поставен пътен знак „Б6“, указващ предимство за движещите се в тази посока пътни превозни средства, ако пътят е свободен. Не е установено в огледния протокол на местопроизшествието наличието на поставен кореспондиращ пътен знак от другата страна на моста, указващ предимството за преминаване в обратната посока (от с. 3. към гр. П.). Установено е от вещото лице по САТЕ, че скоростта на микробуса „Фолксваген Крафтер” в района на произшествието преди и по време на настъпване на удара е била около 69,70 км/ч, а скоростта на л.а. „Мазда 626” -около 111,6 км/ч. Разстоянието на пряка видимост по посока на движение на микробуса след десния завой към моста е около 700 м.

Разстоянието на пряка видимост от левия завой, преди правия участък до моста, по посока на движение на л.а. „Мазда 626” е около 600 м. Общото разстояние на пряка видимост е около 1300 м. Автобусът се е намирал на около 375 м. преди мястото на удара, когато лекият автомобил е преминал левия завой по посока на движението си. Следователно, ако водачът на л.а. „Мазда 626” с рег. № Т 7958 КТ е предприел маневра „аварийно спиране” на разстояние по-голямо от 114 м. от мястото на удара (90-92 м преди навлизане в моста), съответно водачът на микробус „Фолксваген Крафтер” с рег. № Т 9013 ТН е предприел маневра „аварийно спиране” на разстояние по-голямо от 55 метра от мястото на удара (около 44 метра преди навлизане в моста) същите са имали техническа възможност да предотвратят произшествието. Вместо това двете превозни средства навлезли по моста почти едновременно (с разлика 0,14 секунди), като никой от водачите не задействал спирачна система. Именно погрешната субективна преценка и на двамата водачи относно правилната скорост на движение (както собствената си, така и на другия участник), разстоянието до моста и възможността за преминаване през него (кой ще премине първи) стои в основата и е в пряка причинно-следствена връзка и зависимост с последвалия челен удар между двете превозни средства. При удара микробусът се отклонил наляво и след около 13 м. преустановил своето движение в лявата (насрещната) лента за движение, а лекият автомобил се завъртял около вертикалната си ос, по посока обратна на часовата стрелка, и спрял на около 12м от мястото на удара в посока обратна на посоката си на движение. Вследствие на произшествието настъпила смъртта на водача на л.а. „Мазда”, на пътниците в превозните средства били причинени различни по вид и степен телесни увреждания.

Няма спор, че ищцата К. ДЖ. Х. е била пътник в микробус „Фолксваген Крафтер”, пътувала на първата единична седалка, вдясно до вратата в микробуса. Същата не е била поставила обезопасителен колан, с каквито единичните седалки от дясната страна са били оборудвани. Касае се за двуточков предпазен колан, чиято функция реално е да задържи тялото на пътника към седалката, да предотврати при подобно произшествие неговото изпадане от седалката с цел да се намалят нараняванията. В резултат на удара тялото на ищцата е политнало напред като дясното коляно първо се е ударило в предната седалка, впоследствие ударът се е насочил по оста на бедрото, което се е счупило. След инцидента ищцата е била откарана по спешност в

МБАЛ гр. Търговище и приета в Ортопедо-травматологично отделение с диагноза „счупване на тялото на дясната бедрена кост, травма на няколко структури на дясно коляно (пълна колянна нестабилност)”. Първоначално, на 20.12.2019г. е извършено закрито наместване на фрактурата на бедрото без вътрешна фиксация-директна екстензия. На 23.12.2019 г. е извършено оперативно лечение- открито наместване на фрактура на бедро с вътрешна фиксация. Изписана е на 31.12.2019 г. като е насочена за домашно лечение. Впоследствие ищцата е постъпила по спешност в МБАЛ „Майчин дом” - Варна, където на 22.04.2020г. е била извършена оперативна интервенция „артроскопия коляно”. При извършения за нуждите на назначената по делото СМЕ личен преглед на ищцата вещото лице е установил скъсяване на десния долен крайник с 4 см, ограничени и болезнени движения в дясна колянна става, ограничения за клякане, изкачване и слизване по стълби, нестабилна походка с помощно средство – патерица тип „канадка“, ограничени и болезнени движения в лумбалния отдел на гръбначния стълб. Това са остатъчни и невъзстановяеми последствия от травмата, като прогнозата за по-нататъшното развитие на уврежданията е негативна. Според експерта, скъсяването на единия крак и куцащата походка влияят на ставите, тъй като те се натоварват по неправилен начин, което е предизвикало и/или обострило появата на остеохондроза и спондилоартроза. Тези състояния се изразяват неврологично с болков синдром. Полученото увреждане на крака е причинило и продължава да причинява на ищцата изключителни болки, неудобства, довело е до влошаване на психо-емоционалното ѝ състояние, невъзможност или сериозни затруднения да изпълнява обичайните си задължения като съпруга и домакиня, да работи в градината, за която преди това се е грижела с лекота, да помага на съпруга си при отглеждането на пчели, което е основният поминък на семейството им, и като цяло е влошило значително стандарта ѝ на живот. По-подробно причинените на ищцата в резултат на процесното ПТП физически и психологически вреди са обсъдени и установени от първоинстанционния съд въз основа на задълбочен анализ на събраните по делото доказателства, поради което и с цел избягване на тяхното преповтаряне по реда на чл.272 ГПК въззивният съд препраща към неговите мотиви.

При така установената фактическа обстановка възражението на въззивника – ответник ЗД „Евроинс” АД, че не следва да отговаря по иска,

тъй като ПТП не е причинено в резултат на виновно и противоправно деяние на застрахования при него водач на л.а. „Мазда 626” М. М.ов , се преценява като неоснователно. Прецизният анализ на събраните по делото доказателства дава достатъчно основание да се приеме, че от страна на този водач са били извършени нарушения на правилата за движение, установени в чл.20, ал.2 и чл.21 ЗДвП от ЗДвП, което е в пряка и непосредствена причинно-следствена връзка с настъпилото ПТП и последвалия вредоносен резултат. Вярно е, че водачът М.ов не е бил надлежно сигнализиран (със знак Б5), че следва да пропусне насрещно движещия се микробус, който, предвид изричния пътен знак Б6 от неговата страна (посока с. З.), се е ползвал с предимство да навлезе и да премине пръв по моста. Надлежно, обаче, със съответните пътни знаци А23 (Участък от пътя в ремонт) и В26 (Забранено е движение със скорост, по-висока от означената), поставени на 2,7 км преди моста, е бил информиран, че пътният участък е в ремонт и максимално разрешената скорост за движение в този участък е 60 км/ч. Това е изисквало водачът да управлява превозното средство с особено внимание и скорост не само ненадвишаваща максимално допустимата, но такава, която би му позволила да спре при всяко предвидимо препятствие или да осигури предимство. Вместо това по този третокласен междуселищен път, по който са се извършвали ремонтни дейности, М.ов е управлявал автомобила със скорост над 110 км/ч, която надхвърля значително не само ограничението от 60 км/ч, но и общата установена в чл.2, ал.1 ЗДвП забрана да превишава скорост от 90 км/ч при движение извън населено място. Именно тези нарушения са в пряка причинно-следствена връзка с пренебрежителното спрямо конкретните пътни условия и другия участник в движението (насрещно движещия се микробус „Фолксваген Крафтер”), необосновано решение на водача на лекия автомобил да премине пръв по стеснения участък от пътя, довело до последвалия челен сблъсък. Както е установено от експертизата, и двамата водачи са имали добра видимост един спрямо друг от достатъчно разстояние, което е позволявало и на двамата своевременно да реагират дори и само чрез намаляване на скоростта, при което съприкосновението между управляваните от тях превозни средства би бил избегнат.

Като основателно, обаче, се преценява своевременно въведеното в процеса правоизключващо възражение за съпричиняване на вредите от деянието от страна на пострадалата ищца. Както вече беше посочено, ищцата

К.Х. е пътувала в микробус „Фолксваген Крафтер”, на първата единична седалка, вдясно до вратата. Безспорно е установено по делото, че същата не е била поставила обезопасителен колан. Отразената в протокола за оглед на местопроизшествието фактическа констатация, че единичните седалки от дясната страна са били оборудвани с обезопасителни колани, не е опровергана. Според показанията на водача на микробуса С. Р., разпитан по делото като свидетел, при качването на пътниците им е казвал да си закопчечат коланите, макар и впоследствие да не е упражнявал контрол за спазването на това задължение. При установения по делото механизъм на ПТП и получаване на уврежданията, в резултат на челния сблъсък между микробуса и насрещно движещия се лек автомобил тялото на ищцата е политнало напред като дясното коляно първо се е ударило в твърд предмет отпред (предна седалка), впоследствие ударът се е насочил по оста на бедрото, което се е счупило. Коланите за пътниците, с които е бил оборудван (макар и частично, основно единичните седалки вдясно) микробуса, са двуточкови (поставят от единият до другият край на таза през стомаха), инерционни - активират се при рязка промяна на скоростта на превозното средство, независимо от причината (аварийно спиране, настъпване на челен удар, др.под.), като имат минимална амплитуда (не повече от 5 см. според в.л. инж.М. Х.). Както се сочи от вещите лица и по двете експертизи (СМЕ и САТЕ), при този тип колани свободното движение на горната част на тялото и долните крайници не е застопорено, но ако ищцата е била с правилно поставен предпазен колан, движение на тялото напред (в частност на таза и на долните крайници) не би следвало да има.

С оглед горното и като се вземат предвид както и мястото, на което е седяла ищцата (първата единична седалка вдясно до вратата), така и мястото, на което е открито тялото ѝ и неговото разположение (в пространството пред вратата, в легнало положение по гръб, десният ѝ крак в неестествена позиция), обосновано може да се приеме, че макар в случая да не може да се изключи въобще получаването на нараняване на крака, то поставеният предпазен колан определено би ограничил уврежданията по обем.

Задължението, вменено от ЗДВП (чл.137а и следващите) за ползване на обезопасителен колан от всички пътуващи в превозното средство лица е продиктувано от съображения да се осигури поне минимална сигурност на пътниците и да се ограничат в максималната възможна степен вредните

последници върху здравето и анатомичната цялост на тези лица при възникнала конкретна опасност за движението на превозното средство. Като е нарушила задължението си по чл.137д от ЗДвП и не е поставила обезопасителен колан при пътуване в катастрофирания микробус, ищцата се е лишила от възможността да получи минималната защита, която същият осигурява, с което е допринесла за тежестта на получените увреждания. Съпричиняващото обема на получените увреждания поведение на ищцата съдът намира, че следва да се отчете в размер на 1/5 (20%) от всички фактори, способствали за настъпването на вредите.

Обезщетението за неимуществени вреди има за цел да репарира в относително пълен режим болките, страданията, неудобствата и други нематериални последици, възникнали от непозволено увреждане. Същите обикновено не се ограничават само до изживените в момента на самото увреждащо деяние болки и страдания, а продължават и след това. Като има предвид броя, вида и характера на констатираните травми, представляващи съществено анатомично и функционално засягане на организма на пострадалата ищца, начина, по който са причинени увредите, вида и начина на провежданото лечение, неговата продължителност, болките и страданията, претърпени както при причиняване на увреждането, така и при провеждане на лечението през всичките му етапи, периода на загуба на двигателна способност на увредения крайник, настъпилото осакатяване (скъсяване на крака с 4 см. и пълна колянна нестабилност) и в тази връзка изключената възможност за пълно възстановяване, нуждата от продължителна рехабилитация, психическата травма, както при причиняване на увреждането, така и впоследствие и отражението, което дава върху нея неблагоприятната прогноза за пълно оздравяване, като се отчете и обстоятелството, че ищцата е жена в зряла и работоспособна възраст, загубила трайно 50 % трудоспособност и възможност да извършва физическа работа по начина и в обема преди увреждането, отчитайки в тази връзка, че семейството живее на село като прехраната и благосъстоянието си изкарва с физически труд, съставът на въззивния съд приема, че справедливият размер на дължимото обезщетение за засегната неимуществена ценност на ищцата е 90 000 лева. На основание чл.51, ал.2 от ЗЗД същото следва да бъде намалено с размера на определеното съпричиняване от 20%, поради което окончателното дължимо на ищцата обезщетение се определя от съда в общ размер на 72 000 лева.

Присъденото от първоинстанционния съд обезщетение от 70 000 лв. се обхваща в този размер, поради което и с оглед забраната за влошаване на положението на обжалвания не е налице основание за ревизия на обжалвания съдебен акт в тази му част.

Основателен и доказан се явява и искът за присъждане на разходите за понесените имуществени вреди в размер на 1 400 лева, тъй като по делото е установено, че разходът за закупуване на импланта (заклучваща плака за бедро) е бил необходим за лечението на ищцата. Ищцата е била приета в болница още на 19.12.2019г. непосредствено след катастрофата, като при първоначално извършеното закрито наместване на фрактурата на бедрото е направена преценка за необходимост от оперативно открито наместване на фрактурата с вътрешна фиксация. С оглед на това и като се има предвид момента на закупуване на това медицинско изделие – 20.12.2019г., датата на упълномощаване на адвокатското дружество (20.12.2019г.) и отразеното лично от ищцата в заявлението – декларация за избор на имплант (с точно посочване на конкретен доставчик, вид и цена на изделието), фактическото внасяне на сумата по банкова сметка на този доставчик от пълномощник на ищцата в момент, когато тя е била в болница за оперативно лечение само по себе си не означава, че разходът не е сторен именно от името и за сметка на пострадалата ищца. С оглед доказаността на възражението за съпричиняване, обаче, искът за компенсиране на понесените имуществени вреди следва да бъде редуциран до 1 120 лева, до който именно размер искът следва да бъде уважен, а разликата над тази сума до първоначално предявения размер от 1 400 лева – отхвърлен.

По отношение на лихвите за забава.

Прякото право на увреждения, установено със закона - чл.432, ал.1 от КЗ, възниква едновременно с правото на деликтно обезщетение от деликвента и е функционално обусловено от него, поради което поначало застрахователят като пряко задължено лице отговаря в обема, в който отговаря и причинителят на вредата (аргумент и от чл.493, ал.1 КЗ). В хипотезата на непозволено увреждане началният момент на обезщетението за забава е разпореден от законодателя с нормата на чл.84, ал.3 ЗЗД, като лихвите имат компенсаторен характер и по силата на закона вземането към деликвента става изискуемо и без покана - от деня на настъпилото увреждане. По

изричната разпоредба на чл.429, ал.3 КЗ, обаче, лихвите за забава, за които застрахованият деликвент отговаря пред увреденото лице, се плащат от застрахователя само в рамките на застрахователната сума (лимита на отговорност) и само за период, чийто начален момент се определя от датата на уведомяването му за настъпването на застрахователното събитие - от самия застрахован по реда на чл.430, ал.1, т.2 КЗ или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна. Сроковете за произнасяне на застрахователя по отправена претенция по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, свързано и с правото му да изисква допълнително документи за установяване на основанията и размера на търсеното обезщетение, са относими към дължимите лихви за обезщетяване на забавата на самия застраховател да определи и изплати на увреденото лице обезщетение за вредите, причинени му в резултат от застрахователното събитие - чл.497, ал.1 от КЗ. Такава претенция в случая не е предявена, поради което и твърденията за неизпълнени задължения от претендиращия плащане на обезщетение пострадал да представи изискани документи, съответно за спазване на срока по чл.405 КЗ от страна на застрахователя при произнасянето на отказ за плащане са ирелевантни за произнасянето по акцесорната претенция. И тъй като в случая от една страна липсва спор, че ищцата надлежно чрез надлежно упълномощен представител е предявил пред ответното дружество – застраховател на отговорния за вредите деликвент застрахователна претенция за плащане на обезщетение на 15.01.2020г., а от друга страна, по делото нито е твърдяно, нито е установено с надлежни доказателства, че в предходен момент застрахователят е бил уведомен от самия застрахован деликвент по реда на чл.430, ал.1, т.2 от КЗ за настъпилото застрахователно събитие, то именно датата 15.01.2020г. следва да се приеме като дата на уведомяване по смисъла на чл.429, ал.3 КЗ. В случая началният момент на обезщетението за забава се е претендирал от 26.12.2019г. - дата, следваща изтичането на 7-дневен срок от настъпване на застрахователното събитие (свързан с чл.430, ал.1 КЗ), който правилно не е бил възприет от първоинстанционния съд. Законът не въвежда подобна презумпция за уведомяване на застрахователя. Ето защо обезщетенията за репарирание на щетите (неимуществени и имуществени) се дължат ведно със законната лихва, считано от 15.01.2020г. до окончателното им плащане.

По тези съображения въззивният съд намира, че обжалваното първоинстанционно решение е законосъобразно и правилно, поради което в по-голямата му част следва да бъде потвърдено. Частично следва да се редуцира по размер само присъденото обезщетение за имуществени вреди като в съответствие с приетото от въззивния съд съпричиняване се намали по размер до сумата от 1 120 лева.

В съответствие с този резултат решението следва да бъде частично ревизирано и по отношение на присъдените разноски.

Съобразявайки уважения размер на втория главен иск (за имуществените вреди, 1 120 лв.), следва по съразмерност да се намали и присъденото в хипотезата на чл.38, ал.2, във вр. с ал.1, т.2 от Закона за адвокатурата адвокатско възнаграждение на адвоката на ищцата за защита по този иск. Определянето му в минималния размер по чл.7, ал.2, т.2 от НАРЕДБА № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения (328 лв., съотв. 393,60 лв. с ДДС) не е оспорено. Дължима с оглед уважения размер на иска е сума в общ размер на 314,88 лева с ДДС. За първия главен иск по съразмерност с уважената му част минималния размер на адвокатското възнаграждение по чл.7, ал.2, т.4 от НАРЕДБА № 1 от 9.07.2004 г. е 3 014,67 лева (с ДДС). На пълномощника на ищцата са присъдени възнаграждения в общ размер на 3 378,12 лева. Следователно, за разликата над 3 329,55 лева решението следва да бъде отменено.

Като съобразява цената на уважените иски, предмет на обжалване (70 000 лв., съотв. 1 400 лв.) и разпоредбите на чл.38, ал.2 от ЗАДВ и чл.7, ал.2, т.2 и т.4 от Наредба №1/2004г. на Висшия адвокатски съвет, за въззивното производство съдът определя адвокатско възнаграждение на процесуалния представител на ищеца, оказал безплатно правна помощ и съдействие в хипотезата на чл.38, ал.1, т.2 от Закона за адвокатурата (ЗАДВ), съгласно представения по делото договор към минималните размери (отчитайки предмета на производството и осъществените в хода му процесуални действия), в размери съответно 2 630 лева (3 156 лева с ДДС) и 328 лева (393,60 лева с ДДС). За защитата по главния иск за неимуществените вреди възнаграждението следва да се присъди изцяло. По съразмерност с неоснователната част на въззивната жалба касателно втория главен иск за имуществените вреди дължимото възнаграждение е в размер на 314,88 лева.

Въззивникът – ответник следва да бъде осъден да заплати на адвокат П.К. сума в общ размер на 3 470,88 лева.

Разноските на ответника за първоинстанционното производство са в общ размер на 500 лв., в т.ч. 350 лв. (определено от първоинстанционния съд юрисконсултско възнаграждение) и 150 лв. (внесен депозит по СМЕ). По съразмерност с отхвърлената част на исковите (общо 20 280 лв.) ищцата дължи да му възстанови сума в размер на 110,94 лева. С първоинстанционното решение му е присъдена сума в по-висок размер (111,10 лв.), поради което допълнително присъждане на разноски не се налага.

За въззивното производство ответникът е сторил разноски в размер на 1 428 лв. – платена държавна такса. Допълнително, с оглед и нарочното искане и разпоредбата на чл.78, ал.8 от ГПК следва да се присъди и юрисконсултско възнаграждение към минималния размер по чл.25, ал.1 от Наредбата за заплащането на правната помощ, а именно 150 лева. По съразмерност с основателната част на въззивната жалба въззиваемият ищец следва да му репарира сумата от 6,20 лева.

По силата на чл.78, ал.10 от ГПК на третото лице - помагач не се присъждат разноски, независимо дали е встъпило в процеса по своя инициатива реда на чл.218 ГПК или е било привлечено от някоя от главните страни по делото, по реда на чл.219 ГПК. Поради това независимо от нарочното му искане разноски за въззивното производство не се присъждат.

Не може да се ревизира произнасянето в хипотезата на чл.78, ал.6 от ГПК за дължимите държавни такси и разноски, платени от бюджета на съда, тъй като присъдената сума в общ размер на 3 245,68 лева (в т.ч. 2 856 лв. - държавна такса и 389,68 лв. – разходи за експертизи) е в по-малък размер от дължимата. При общ размер на дължимите за предявените искове държавни такси от 3 656 лв., по съразмерност с уважената им част се дължат държавни такси в общ размер на 2 844,80 лева. Сторените разноски за трите експертизи са в общ размер на 651 лева, като по съразмерност с уважената част на исковите се дължи възстановяване на сумата 506,55 лева. Или общият размер на дължимите към бюджета суми е 3 351,35 лева.

Съобразявайки този резултат от изхода на спора с главния ответник „Застрахователно дружество Евроинс“ АД – застраховател на единият от

виновните водачи за настъпилото ПТП М. М.ов като водач на лек автомобил „Мазда”, рег. № Т 7958 КТ, не е налице основание за произнасяне по присъединените от т.д. №57/2021г. на ТОС за разглеждане в условие на евентуалност искове срещу „ОЗК Застраховане” АД като застраховател на другия виновен за произшествието водач – С. Р., управлявал микробус „Фолксваген Крафтер” с рег. № Т 9013 ТН.

Въз основа на изложените мотиви и на основание чл.271, ал.1 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение №260000/13.01.2022г. на Окръжен съд – Търговище, 3-ти състав, постановено по т.д. №15/2021г. по описа на ТОС, изменено в частта му за разноските с определение №260036/02.03.2022г., **в частта му**, с която ответникът „Застрахователно дружество Евроинс” АД, ЕИК 121265113, със седалище гр. София, е осъден да заплати на ищцата обезщетение за имуществени вреди (разходи за импланти) **за сума над 1 120 лева** до присъдения размер от 1 400 лева, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 15.01.2020 г. до окончателно изплащане на задължението, **както и в частта му**, с която ответникът „Застрахователно дружество Евроинс” АД, ЕИК 121265113, е осъден да заплати на пълномощника на ищцата адвокат П.К., САК, **сума над 3 329,55 лева** до присъдените 3 378,12 лева, **като вместо него ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ предявените от К. ДЖ. Х., ЕГН *****, от с. з. С., общ. П., обл. Търговище, срещу „ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО ЕВРОИНС” АД, ЕИК 121265113, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Христофор Колумб” №43, осъдителни искове с правно основание чл.432, ал.1 от Кодекса за застраховането, във вр. с чл.45 и чл.52 от Закона за задълженията и договорите, чл.429, ал.2, т.2 от КЗ, във вр. с чл.84, ал.3 от ЗЗД, за заплащане на обезщетение за обезвреда на претърпени от ищцата имуществени вреди, вследствие на пътно-транспортно произшествие, настъпило на 19.12.2019г. около 13.40 ч., на път III 2002, км. 32+764, на стеснен участък от пътя /мост/, по вина на М. М. М.ов от с. З., общ. П., като водач на лек автомобил „Мазда”, рег. № Т 7958 КТ, обхванат от действието на валидна, към момента на настъпване на застрахователното

събитие, застраховка „Гражданска отговорност“ по застрахователна полица № 07119002563464, издадена от „ЗД ЕВРОИНС“ АД, за сума над **1 120 лева до пълния претендиран размер от 1 400 лева, ведно със законната лихва** върху тази сума, считано от 15.01.2020г. до окончателното ѝ плащане, като неоснователни.

ПОТВЪРЖДАВА решение №260000/13.01.2022г. на Окръжен съд – Търговище, 3-ти състав, постановено по т.д. №15/2021г. по описа на ТОС, изменено в частта му за разноските с определение №260036/02.03.2022г., **в останалите му обжалвани части.**

ОСЪЖДА „ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО ЕВРОИНС ” АД, ЕИК 121265113, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Христофор Колумб” №43, **да заплати на адвокат П.Д. К., САК,** с личен №1500501310 в ЕРАРБ, служебен адрес гр. Казанлък, ул. „Славянска” №6, офис 10, като пълномощник на ищцата К. ДЖ. Х., ЕГН *****, от с. з. С., общ. П., обл. Търговище, **сумата 3 470,88 лева** (три хиляди четиристотин и седемдесет лева и осемдесет и осем стотинки), представляваща дължимо адвокатско възнаграждение за безплатно процесуално представителство във въззивното производство, определено по съразмерност, на основание чл.38, ал.2, във вр. с ал.1, т.2 от Закона за адвокатурата.

ОСЪЖДА К. ДЖ. Х., ЕГН *****, от с. з. С., общ. П., обл. Търговище, **да заплати на „ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО ЕВРОИНС” АД,** ЕИК 121265113, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Христофор Колумб” №43, **сумата 6,20 лева** (шест лева и двадесет стотинки), представляваща общия размер на сторените разноси за въззивното производство, по съразмерност с неоснователната част на въззивната жалба, на основание чл.78, ал.3 от ГПК.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховен касационен съд на Р. България с касационна жалба, която следва да се подаде в едномесечен срок, считано от датата на връчване на препис от същото на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____